11/11/2019

Άγιος Μηνάς: Ο φρουρός του Ηρακλείου

/ Ορθόδοξες Προβολές



Του Αγίου Μηνά σήμερα και από χθες οι Ηρακλειώτες συρρέουν στον Μητροπολιτικό Ναό για να ανάψουν το κερί τους και να τιμήσουν για άλλη μια φορά τη μνήμη του Αγίου που άρρηκτα έχει δέσει το όνομα του με τη ζωή της πόλης.

Οι λατρευτικές εκδηλώσεις για τον Άγιο που ο ναός του αποτελεί σήμα κατατεθέν της πόλης του Ηρακλείου βρίσκονται στο ζενίθ τους.

Για τον Άγιο Μηνά διαβάζουμε στην ιστοσελίδα του Δήμου Ηρακλείου:

“Δίπλα στο Μικρό ναό του Αγίου Μηνά και της Υπαπαντής κτίζεται ο νέος Μητροπολιτικός ναός αφιερωμένος και αυτός στον Πολιούχο Άγιο Μηνά, τον προστάτη Άγιο των Καστρινών, συνδυάζοντας έτσι το θρύλο με την παράδοση και την ιστορία της πόλης.

Οι εργασίες ανέγερσης ξεκίνησαν το 1862 για να ολοκληρωθούν το 1895.

Η νέα Μητρόπολη είναι μέχρι σήμερα ένας από τους πιο μεγαλοπρεπείς και επιβλητικούς ναούς της Ελλάδας. Ανήκει στον τύπο του σταυροειδούς εγγεγραμμένου με τρούλο, που εδράζεται σε υψηλό τύμπανο, ενώ εσωτερικά

συνδυάζει και στοιχεία τρίκλιτης βασιλικής. Έχει δύο κωδωνοστάσια, ένα στη βορειοανατολική και ένα στη νοτιοανατολική γωνία.

Το δεξιό κλίτος είναι αφιερωμένο στον Άγιο Τίτο και το αριστερό στους Αγίους Δέκα Μάρτυρες της Κρήτης.

Η εσωτερική όψη του ναού δέχεται κατά καιρούς διάφορες αλλαγές με προσθήκες νέων στοιχείων.

Με σχέδια του αρχιτέκτονα Αναστάσιου Ορλάνδου το ξυλόγλυπτο τέμπλο και ο επισκοπικός θρόνος αντικαθίστανται με άλλα μαρμάρινα. Η αγιογράφηση του ναού ανατίθεται στον αγιογράφο Στ. Καρτάκη, που ακολουθεί πιστά τους κανόνες και τα πρότυπα της βυζαντινής αγιογραφίας.

Το ιστορικό

Ο θεμέλιος λίθος του Ιερού Ναού τέθηκε στις 25 Μαρτίου του 1862 από τον αρχιερέα Διονύσιο Χαριτωνιάδη μετέπειτα Οικουμενικό Πατριάρχη.

Τα σχέδια του ναού έγιναν από τον Ηπειρώτη αρχιτέκτονα Αθανάσιο Μούση.

Η έκρηξη της Κρητικής επανάστασης το 1866 οδήγησε στην άμεση διακοπή των εργασιών, που συνεχίστηκαν το 1883 και ολοκληρώθηκαν το 1895. Για το κτίσιμο του Ναού πολλοί Ηρακλειώτες προσέφεραν χρηματικά ποσά, ενώ όσοι αδυνατούσαν, προσέφεραν προσωπική εργασία. Η δαπάνη ανέγερσης ανήλθε στις 30 χιλιάδες λίρες χωρίς την προσωπική εργασία των Χριστιανών.

Τα εγκαίνια έγιναν με κάθε μεγαλοπρέπεια στις 16 Απριλίου 1895, Κυριακή των Μυροφόρων, από τον Κρήτης Τιμόθεο Καστρινογιαννάκη.

«Αμφιβάλλομεν αν άλλοτε ποτέ το Ηράκλειον είδε θρησκευτικήν πανήγυριν ούτω λαμπράν και επιβάλλουσαν οία υπήρξεν επί τοις εγκαινίοις του νεοδμήτου Καθεδρικού Ναού του Αγ. Μηνά. Άπειρον ήτο το πλήθος το πανταχόθεν της νήσου συρρεύσαν, πρωτοφανής δε η γενόμενη διακόσμησις της ημετέρας πόλεως. Ο ενθουσιασμός των πανηγυρισμών ήτο απερίγραπτος» όπως περιγράφεται χαρακτηριστικά σε αναφορά της εποχής.

Βόμβα στον Άγιο Μηνά

«...Πέρασα κάθετα τη λεωφόρο Καλοκαιρινού και έφτασα στο Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Μηνά. Η μεγάλη αυτή εκκλησία στεκότανε όρθια, χωρίς σχεδόν ζημιές, με μερικά μόνο τζάμια σπασμένα. Μια βόμβα είχε σκάσει στην αυλή δίπλα στη νοτιοδυτική γωνιά του Ναού και έκανε μόνο ένα μικρό λάκκο. Μια άλλη μεγάλη

βόμβα ήταν πεσμένη δίπλα στη βορειοδυτική γωνιά της εκκλησίας, σ’ απόσταση ούτε ένα μέτρο από τον τοίχο και βρισκότανε ακόμη εκεί, χωρίς να έχει εκραγεί. Θα ήταν πάνω από 250 κιλά. Μπήκα στην εκκλησία κι άναψα ένα κερί. Σκεφτόμουνα την καταστροφή που θα γινότανε, αν η βόμβα αυτή είχε σκάσει. Είδα τον καντηλανάφτη και τον ρώτησα αν είχε πάθει ζημιές η εκκλησία. Μου απάντησε πως ο Άγιος Μηνάς έκανε πάλι το θαύμα του και γι’ αυτό σχεδόν δεν υπήρχαν ζημιές».

(Λευτέρη Π. Μαλαγαρδή, Αρμαγεδδών, Αθήνα 1982, σελ. 99)

Αναφορά στον Γκρέκο

«Στα παλιά εκείνα ηρωικά χρόνια, το Μεγάλο Κάστρο δεν ήταν ένα μπουλούκι σπίτια, μαγαζιά και στενοσόκακα, στριμωγμένα σ’ ένα ακρογιάλι της Κρήτης, μπροστά από ένα ακατάπαυτα αγριεμένο πέλαγο· κι οι ψυχές που το κατοικούσαν δεν ήταν ακέφαλο ή πολυκέφαλο ρέμπελο τσούρμο από άντρες και γυναικόπαιδα που σπατάλευαν όλο τους τον αγώνα στις καθημερινές έγνοιες του ψωμιού, του παιδιού, της γυναίκας. Άγραφτη, αυστηρή τάξη τους κυβερνούσε· κανένας δε σήκωνε αντάρτικο κεφάλι στο σκληρό από πάνω του νόμο· κάποιος απάνω από το κεφάλι του έδινε προσταγές. Αλάκερη η πολιτεία ήταν ένα φρούριο, η κάθε ψυχή ήταν κι αυτή ένα φρούριο αιώνια πολιορκούμενο κι είχε καπετάνιο έναν άγιο, τον Άγιο Μηνά, τον προστάτη του Μεγάλου Κάστρου.»

(Νίκος Καζαντζάκης, Αναφορά στον Γκρέκο, Εκδόσεις Καζαντζάκη, Αθήνα 2003, σελ.81)